

Bulletin Tijdschrift

ALLIANCE NUMISMATIQUE EUROPÉENNE
EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XVI (1966) N° 12

RENOUVELLEMENT DES COTISATIONS

Malgré la hausse constante des prix, et, notamment des frais d'impression du bulletin, la cotisation restera maintenue pour 1967 au montant actuel de 150 F. Mais le conseil d'administration espère que nombreux seront les membres qui accepteront de payer volontairement la cotisation de membre protecteur soit 200 F.

Il est rappelé une nouvelle fois, pour éviter toutes confusions qui, malgré tout, se répètent, que la cotisation à l'Alliance est distincte de la cotisation que chaque section peut exiger des membres inscrits chez elle et dont elle fixe le montant.

Pour leur facilité et celle du trésorier, les membres qui appartiennent à une section sont instamment priés de payer à leur section leur cotisation de l'Alliance, le cas échéant en même temps que la cotisation à la section elle-même. Ceux qui appartiennent à plusieurs sections sont priés de le faire par celle qui leur assure le service du bulletin.

Les membres qui n'appartiennent à aucune section locale sont invités à verser leur cotisation directement à l'Alliance, de préférence par versement au C.C.P., n° 84.60.53 de l'Alliance Numismatique Européenne, 53, avenue de Broqueville à Bruxelles 15. Ceux qui n'ont pas la possibilité de faire de versement en compte chèque postal, et notamment les membres habitant l'étranger, peuvent envoyer un mandat international ou un chèque à M. Pierre le Maire, trésorier, 53, avenue de Broqueville, Bruxelles 15. Il est toutefois

à remarquer que l'encaissement des chèques sur l'étranger entraîne des frais élevés, en sorte que ceux qui adoptent ce mode de versement sont priés de majorer son montant d'une somme de 20 F.

Le conseil d'administration insiste très vivement pour que les cotisations soient renouvelées avant le 1er janvier. Les paiements en retard entraînent de grandes complications d'écriture. Que nos membres veuillent bien se souvenir que tous les dirigeants de l'Alliance travaillent tout à fait bénévolement. Ils demandent simplement, en échange, que les membres veuillent bien simplifier leur tâche.

Dès le mois de février, le service du bulletin devra être supprimé aux membres non en règle et ne sera rétabli qu'après régularisation.

* * *

VERNIEUWING VAN HET LIDGELD

Niettegenstaande een altijd stijgende prijsverhoging, o.a. voor de drukkosten van het bulletin, zal het lidgeld in 1967 onveranderd blijven en Fr 150,— bedragen.

Maar de Beheerraad hoopt dat talrijke leden een vrijwillige bijdrage tot 200,— Fr zullen betalen.

Om elk misverstand te vermijden wordt nogmaals nadruk gelegd op het feit dat de bijdrage aan het Genootschap onafhankelijk is van de bijdragen die door iedere sectie wordt gevraagd van de bij haar ingeschreven leden en waarvan het bedrag door iedere sectie wordt vastgesteld.

Gemakkelijkheidshalve en om de taak van de schatbewaarder te vereenvoudigen, worden de leden die tot een bepaalde sectie behoren dringend verzocht hun lidgeld voor het Genootschap te betalen samen met hun bijdrage voor de sectie zelf. Leden die bij verschillende sectie's aangesloten zijn, zullen het lidgeld van het Genootschap betalen aan die sectie langs de welke zij het bulletin ontvangen.

Leden die niet tot een plaatselijke sectie behoren, zijn vriendelijk verzocht hun lidgeld rechtstreeks aan het Genootschap te storten, bij voorkeur door storting op P.C.R. n° 84.60.53 « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde », 53 de Broquevillelaan, Brussel 15.

Leden die in de onmogelijkheid zijn een overschrijving te verrichten n.l. leden die in het buitenland verblijven, kunnen een internationaal postmandaat of check zenden op naam van :

Mr Pierre le Maire, schatbewaarder, 53 de Broquevillelaan, Brussel 15.

De inning van buitenlandse checks brengt echter hogere kosten mede; daarom, worden diegenen die soortgelijke stortingen verzichten verzocht hun lidgeld met Fr. B. 20,— te verhogen.

De beheerraad dringt er op aan dat de bijdragen vóór 1 januari zouden hernieuwd worden. De achterblijvende betalingen veroorzaken menigvuldige complicaties en wij herinneren onze leden er aan dat al de leden van het Bestuur van het Genootschap vrijwillige medewerking verlenen: ze vragen enkel, in ruil, dat de leden hun taak zouden willen vereenvoudigen.

Vanaf februari, zal het bulletin niet meer gezonden worden aan de leden die niet in regel zijn. Het bulletin zal hen terug toegestuurd worden nadat zij zich in regel hebben gesteld.

EEN VOORONTWERP VAN DE GOUDEN LEEUW DER BRABANTSE OMWENTELING (1790)

Twijfel bestaat er niet, dat het stuk, waarvan de beschrijving volgt, niet van de hand zou zijn van de befaamde graveur Th. Van Berckel, want zowel de sierlijkheid als de manier van werken van deze stempelsnijder gaan van het stuk te vinden.

Ondanks het feit, dat noch het werk van A. De Witte (1), noch dat van J. De Mey (2) er melding van maken en dat U ook tevergeefs in P. Jaeckel (3) zal gaan zoeken, noch in het specifieke werk van G. Cumont (4) er iets van vinden is, moet het toch logisch worden aangenomen, dat een graveur, vooraleer hij een muntstempel gaat snijden, een tekening zal maken of een proefstempel zal snijden, ten einde zich van de waarde van zijn werk te vergewissen.

En zo moet het voor mij liggende stuk, dan ook gediend hebben, om te leiden tot wat wij nu kennen: de door velen, zo begeerde, zo zeldzame en zo kostbare gouden leeuw uit de reeks 1790.

Het gebruikte metaal is een legering van lood en tin, met als doormeter bovenaan 25 en onder aan 27 mm.; de dikte van het stuk is ongeveer 4 mm. en het gewicht precies: 14 gram 200/1000.

De voorstelling op het stuk is volgende: Op een grasveld zit een leeuw gehurkt, zijn kop is gekroond. In zijn rechterklauw omvat

(1) *Histoire monétaire des comtes de Louvain, ducs de Brabant et marquis du Saint Empire Romain*. Antwerpen 1894-1899.

(2) *Les monnaies Belgo-Luxembourgeoises de Charles III à Guillaume Ier*. Brussel 1963.

(3) *Die Münzprägungen des Hauses Habsburg und der Bundesrepublik Oesterreich*. Basel 1965.

(4) *Monnaies des États-Belgiques-Unis*. Brussel 1885.

hij een opgeheven zwaard, terwijl zijn linkerpoot een bundel van negen pijlen omsluit die waaiervormig zijn opengespreid. Hoewel de leeuwenfiguur totaal naar links is afgebeeld is de kop toch rechts gekeerd, de sierlijk omhoogkrullende staart aankijkend.

Voor de verzamelaar van deze periode is het goed te weten dat er méér bestaat dan de thans gekende munten en penningen. Wie weet wat er nog aan het licht wordt gebracht uit dit beruchte jaar 1790!

M. NUIJTENS.

PETIT RÉPERTOIRE DES INSCRIPTIONS SE RETROUVANT SUR LES DÉCORATIONS

A

- AEQUAT MUNIA COMPARIS
Ordre de Ste Catherine — **Russie**
- A LA CARIDAD,
O. de la Bienfaisance — **Espagne**
- A LA LEALTAD ACRIOLADA
O. Royal américain d'Isabelle la Catholique —
Espagne
- ALBERTUS ANIMOSUS
O. d'Albert le Valeureux — **Saxe**
- ALBRECHT DER BAER REG 1123 BIS 1170
O. d'Albert l'Ours — **Anhalt**
- AL MERITO CIVILE, 1831, C. A.
O. civil de Savoie — **Savoie**
- AL MERITO COLONIALE
O. colonial de l'étoile — **Italie**
- AL MERITO DEL LAVORO, 1901
O. de l'industrie — **Italie**
- AL MERITO ED AL VALORE
O. militaire de Savoie — **Savoie**
- AL MERITO EN CAMPANA
O. militaire et naval de Marie-Christine — **Espagne**
- AL MERITO MILITAR
O. militaire de St. Ferdinand — **Espagne**
- AL MERITO MILITARE
O. de St. Georges — **Lucque**
- AL MERITO MILITARE
O. militaire de Savoie — **Savoie**
- ALTIOR ADVERSIS
O. du Griffon — **Meckelnbourg**
- ALTIORA PETO
O. civil d'Alphonse XII — **Espagne**

- AL VALORE MILITAR
O. d'Isabel II — **Espagne**
- AMAN.JUST.PIET.FID.
O. de St. Anna — **Russie**
- AMOR E FIDELIDADE
O. de la Rose — **Brésil**
- A SUS LIBERTADORES
O. du Soleil — **Pérou**
- ATAVIS ET ARMIS
O. de St. Lazare et de N.-D. du Carmel — **France**
- AUSPICIUM MELIORIS AEOVI
O. de St. Michel et St. Georges — **Gr. Bretagne**
- AVITA ET AUCTA
O. de la Croix de fer — **Hongrie**
- AVITO VIRET HONORE
O. de la Couronne des Wends. — **Mecklenbourg
Strelitz**
- A.J.P.F. O. de St. Anna — **Russie**
- A.M. O. de Maximilien — **Bavière**

B

- B. O. de St. Vladimir — **Russie**
- BELL.VIRTUTIS PRAEM
O. de St. Louis — **France**
- BENEFICENCIA PUBLICA, I. 2
O. de la bienfaisance — **Espagne**
- BENE MERENTIUM PRAEMIUM
O. de la Croix du Sud — **Brésil**
- BENE MERETIBUS
O. du Lion — **Limbourg (Allemagne)**
- BR (monogramme)
O. de Charles III — **Espagne**

C

- C O. de St. Vladimir — **Russie**
- CA (Monogramme)
O. civil de Savoie — **Savoie**
- C CIII, B
O. de Charles XIII — **Suède**
- CHARACTER UND AUFRICHKEIT
O. de la Couronne — **Westphalie**
- CONCORDAT
O. de la Concorde — **Brandebourg**

D

- DEM VERDIENSTE
O. pour le Mérite — **Waldeck**
- DEO PRINCIPE LEGE
O. de St. Joachim — **Saxe-Cobourg-Saalfeld**
- DE REGE OPTIME MERITO
O. de François Ier — **Deux Siciles**
- DEUX ET DIES
O. de St. Louis — **Lucque (Parme)**
- DOE WEL EN ZIE NIET OM
O. de l'Union — **Hollande** (sous Napoléon)
- D.S.F.R. O. de St. Catherine — **Russie**

E

- E O. d'Élisabeth — **Autriche**
- E.A.P. O. d'Élisabeth — **Bavière**
- E.C.A.N. O. de l'Annonciation — **Italie**
- E HOOKANAKA
O. de Kamehamehas Ier — **Hawaii**
- EINNE WARHEIT EIN GOT EIN RECHT
O. pour le Mérite — **Oldenbourg**
- EL REY Y LA PATRIA
O. de St. Ferdinand — **Espagne**
- E.R. (monogramme)
O. d'Élisabeth — **Roumanie**
- E.R. O. pour Services Distingués (D.S.O.) — **Gr. Bretagne**
- E.R.VII O. pour le Mérite — **Gr. Bretagne**
- E.R.I. O. de la Couronne — **Indes**
- EX FLAMMIS CLARIOR
O. du Phénix — **Hohelohé**

F

- F O. de la Croix de fer — **Autriche-Hongrie**
- F.A. O. de la Couronne — **Saxe**
- FAITH HOPE CHARITY
O. Royal de la Croix rouge — **Gr. Bretagne**
- FAX MENTIS HONESTAE GLORIA
Insigne des baronnets — **Gr. Bretagne**
- F.E.R.T. O. de l'Annonciation — **Savoie**
- FELICITATI RESTITUTA
O. des Deux Siciles — **Deux Siciles**
- F.G., G.F.C.
Croix d'honneur — **Schwartzburg-Rudolstadt et Schwartzburg-Sonderhausen**

- F.I., M.T. O. de la noblesse tyrolienne — **Autriche**
- FIDEI ET MERITO
O. pour le Mérite de St. Ferdinand — **Naples**
- FIDELITAS
O. de la Fidélité — **Baden**
- FIDELITER ET CONSTANTER
O. de la branche Ernestine — **Saxe-Altenbourg**
— **Saxe-cobourg-Gotha** — **Saxe-Meiningen**

(à suivre)
Wemmel

J. GIERCKX

* * *

MUNTTEKENS OP DE AUSTRALISCHE MUNTEN

Als wij een aantal Australische munten bekijken, zullen we op enkele munten iets bemerken zoals op de ene een puntje na PENNY, op de andere, een puntje vóór en na HALF PENNY, op andere munten een kleine S of D, een minuscule H of I, een of twee kleine puntjes bij een versiersel, enz... .

Dit zijn allemaal munttekens waarvan hier een kleine uitleg:

Op de gouden ponden en half ponden vindt men de letters M, S of P die de Australische steden Melbourne, Sydney en Perth aanduiden (zie tekening). De enige Australische Crown onder George VI werd geslagen in 1937 en 1938 te Melbourne en op deze stukken vindt men geen teken.

Vanaf 1910 tot en met 1915 werden de Florins of dubbele shillings geslagen te Londen (Engeland): ze vertonen geen teken; wel een aantal stukken, geslagen in 1914 en in 1915 in de Heaton mint (Birmingham) met de letter H onder het jaartal.

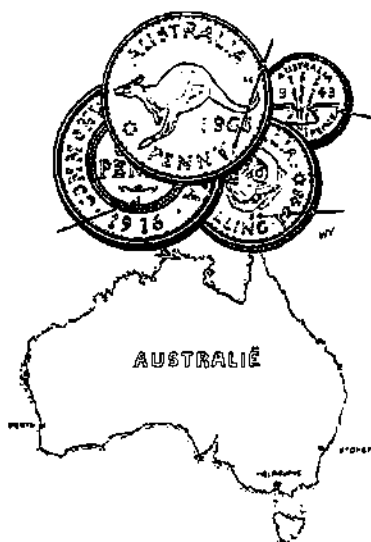
De verdere jaartallen vertonen niets (geslagen te Melbourne). In de jaren 1924, 25 en 26 werden de stukken geslagen te Melbourne en te Sydney en vertonen ook niets maar wel 1942, 43 en 44 waarop men een S kan vinden van San Francisco (VSA) of niets, zoals hierboven reeds vermeld.

Nu betreffende de shillings: 1910 tot en met 1915, geslagen te Londen en geen muntteken. 1915 met een H voor de Heaton mint.

Vanaf 1916 tot en met 1920 vindt men een M voor Melbourne, 1921 ziet men een kleine ster onder het jaartal, dit voor Sydney (dit stuk is tamelijk moeilijk te vinden). Verder niets meer en dit geldt dus voor Melbourne.

Van de jaartallen 1942, 43 en 44 vindt men stukken met S voor San Francisco; (zie tekening); in 1946 werden er ook 1.316.000 stukken geslagen te Perth en deze zijn onderscheiden door een punt vóór de S van Shilling.

De sixpence-stukken werden geslagen te Londen met de jaartallen 1910 tot en met 1914. Vanaf 1916 tot en met 1920 ziet men een kleine M voor Melbourne, 1922 zonder iets geslagen te Sydney, 1923 tot en met 1926 geslagen zowel te Melbourne als te Sydney (zonder teken), verder werden ze geslagen te Melbourne (zonder teken).

In 1942 werden stukken geslagen te Melbourne (geen teken), te San Francisco (letter S) en te Denver (VSA) (letter D).

In 1943 werden ze enkel geslagen in de VSA (S voor San Francisco en D voor Denver).

In 1951 werden een aantal stukken geslagen te Londen (teken PL).

De Three-pence-stukken werden geslagen te Londen vanaf 1910 tot en met 1915 hoewel in 1913 geen stukken werden geslagen.

Vanaf 1916 tot en met 1921 ziet men M voor Melbourne en vanaf 1921 niets meer als muntteken hetgeen Melbourne betekent.

Geen stukken geslagen in de jaren 1929 tot en met 1933 alsmede 1937, 1945-46.

In 1942 S voor San Francisco en D voor Denver, niets voor Melbourne.

In 1943 niets (Melbourne), S (San Francisco) en D (Denver) (zie tekening).

1944 met S (voor San Francisco) maar ook te vinden met kleinere S voor Melbourne. Zoals de sixpence 1951 ook een Threepence 1951 met PL voor Londen.

Om te besluiten de Pennies en Halfpennies.

De pennies 1911, 1913, 1914 en 1915 werden te Londen geslagen (geen teken).

In 1912 en 1915 werden de pennies geslagen te Birmingham (Heaton mint) (letter H). Hier vindt men de letters of tekens onder de versiering die men ziet onder ONE PENNY.

In 1916, 1917 en 1918 vindt men een I (India mint = Calcutta). (zie tekening). Verder niets te bespeuren ; het gaat dus om Melbourne en Sydney maar in 1919 een puntje onderaan de versiering of een boven en een onder voor Melbourne, in 1920 een puntje onderaan voor Melbourne ofwel een onder en een boven maar een puntje boven voor Sydney.

In 1940 en 1941 vindt men een punt tussen de initialen KG hetgeen de muntplaats Perth betekent.

Vanaf 1941 vindt men stukken met een punt na PENNY hetgeen Perth betekent.

In 1942 en 1943 vinden we een I onder de hals van George VI voor Bombay (Indië). 1951 met PL voor Londen, verder 1953 met een punt na AUSTRALIA voor Perth en vanaf 1955 tot nu een punt na PENNY voor Perth of niets voor Melbourne. (zie tekening).

De Halfpennies hebben praktisch dezelfde kenmerken als de Pennies.

Om te besluiten moet een verzamelaar niet denken dat een stuk met zulk een teken of letter meer waard is want er werden er immers een groot aantal van geslagen.

Mechelen

V. WYCKAERT

* * *

**CATALOGUE DES MONNAIES ÉMISES
PAR LES PROVINCES MÉRIDIONALES
RÉVOLTÉES CONTRE
LEURS SOUVERAINS LÉGITIMES**

(+ monnaies de siège)

XXXI

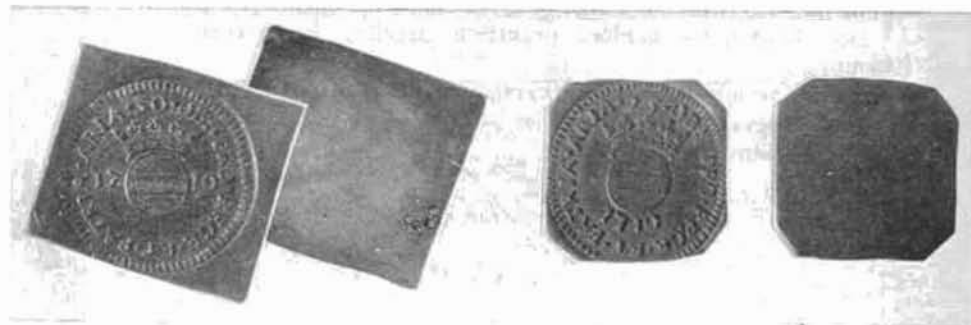
Siège d'Aire-sur-la-Lys 1710

Historique : Dans le chapitre n° XXVII du présent catalogue nous avons vu qu'en 1641 la ville revint en possession de la cou-

ronne d'Espagne ; cependant les Français la reprirent en 1676 et la paix de Nimègue (1678) assura la France de cette possession.

Pendant cette longue guerre de succession d'Espagne l'hiver 1709-1710 amena de nouvelles négociations ; mais celles-ci furent rompues à cause des exigences exorbitantes imposées par les Alliés. Ceux-ci bousculant les troupes du vieux roi prennent coup sur coup Douai, Béthune, Saint-Venant et le 2 septembre 1710 le prince d'Anhalt-Dessau investit Aire. Les pluies d'automne autant que la bravoure des assiégés commandés par le gouverneur Monsieur de Guebriant rendirent le siège long et pénible mais la petite garnison dut se rendre le 8 novembre. Pour rendre hommage à sa bravoure, les vainqueurs la laissèrent rejoindre Saint Omer avec armes et bagages.

Afin de pouvoir payer ses troupes, Monsieur de Guebriant donna aux orfèvres de la ville pour une valeur de 4.000 écus de sa vaisselle d'argent afin de faire fabriquer des monnaies de sièges de 50 et de 25 Sols. Le 4 novembre on paya les troupes avec ces pièces.

Cinquante Sols 1710

d/ Armes couronnées de Monsieur de Guebriant, accostées par la date (17-10)

♡ PRO .REGE.ET.PATRIA-ARIA.50.OBs.

Argent, uniface.

De Mey 18, Mail. 1/5.

Cinquante Sols 1710

Même pièce mais armes et couronne plus grandes et le millésime est placé plus haut.

D. M. 18a, Mail sup. 1/2.

Vingt-cinq Sols 1710

Sauf valeur comme la pièce précédente mais le millésime se trouve en dessous des armes.

D. M. 19, Mail. 1/5

* Il existe une variété avec REG au lieu de REGE. (D. M. 19a, Mail. 2e Sup. A/2).

TABLE DES MATIÈRES 1966 INHOUDSTAFEL 1966

I. DIVERS — ALLERLEI

- S. Allard, Exploiteurs et spéculateurs, p. 169-170.
 J. De Mey, Les contremarques lusitaniennes, p. 3-13.
 — Une histoire de Patacon, p. 100.
 — Le Kopeck et son origine, p. 161-162.
 — L'origine du Rouble, p. 166-167.
 H. Frère, Exposition numismatique à Huy, p. 181-182.
 F. Lekime, Les mangeurs de cuivre, p. 138-141.
 J. Mazard et C. Brenot, Pseudo-émissions monétaires d'états nouvellement indépendants, p. 151-152 et 180.
 M. Nuijttens, Uw aandacht voor valse munten, p. 167-169.
 Y. Pierlo, Les monnaies russes, p. 198-199.
 R. Sankin, 't Is maar een frank, p. 32-36 et 58-62.
 N. Shafer, De geschiedenis van de Reiziger Cheques, p. 178.
 R. Victoor, Avant l'invention des monnaies, p. 19-26.
 X. X. X., Calendrier des réunions des sections, p. 63.
 — Een woordje over de prijzen, p. 71-74.
 J. Joachim Lelewel, p. 165-166.
 — Les numismates clermontois, p. 159-160.
 — Résolution relative aux faux, p. 87.
 — Tentoonstelling : Leopold I in munt en in medaille, p. 122.
 — Valse munten, p. 53-57.

II. ANTIQUITÉ — OUDHEID

- L. A. Kallett, Scrolls, Shekels and Sherds, p. 2-3.
 P. F. J. Pittoors, Keltische munten, p. 27-31.
 R. Probst, Germanus indutillii Remi ou Tréviri, p. 107-109.

III. MOYEN-AGE — MIDDELEEUWEN

- B. Britton, The Patron Saint of Numismatics, p. 14-16.
 J. De Mey, Un denier brabançon inédit, p. 89-90.
 H. Frère, La date du premier denier de Bruxelles, p. 90-91.
 P. F. J. Pittoors, Kennismaking met de Merovingische numismatiek, p. 182-192.

E. Vandercammen, Een conventiemunt van Jan III, Hertog van Brabant en Lodewijk van Crey, Graaf van Vlaanderen, p. 65-66.

IV. PÉRIODE MODERNE — MODERN TIJDVAK

J. De Mey, Catalogue des monnaies émises par les provinces méridionales révoltées contre leurs souverains légitimes :
XXII(bis) Siège d'Ypres (1582-1583), p. 142-143.
XXVII° Siège de Saint Venant (1667), p. 177.
XXVIII° Wezel 1689?, p. 38-39.
XXIX° Siège de Lille (1708), p. 84-85.
XXX° Siège de Tournai (1709), p. 202-204.
XXXI° Siège d'Aire sur la Lys (1710) p. 221-223.

— Document I, p. 42-51 et 74-82.

— Les contremarques au lion de Hollande et de Zélande, p. 125-127.

M. Nuijttens, Een voorwerp van de Gouden Leeuw der Brabantse Omwenteling, p. 000.

E. Vandercammen, Een munt ingestempeld te Ieper met een gekroonde gotische Y, p. 141.

— Een zeldzame ingestempelde Daalder van Frederick van Berg, p. 105-106.

— Enkele onbekende jaartallen van halve Ducaton en halve Patagon van Filips IV en Karel II, p. 200-201.

— Enkele varianten van Zuid-Nederlandse munten, p. 171.

A. Van Keymeulen, De Brabantse dubbele Albertijn van de Aartshertogen Albrecht en Isabell, p. 151-155.

R. S. Yeoman, Le premier type courant américain, p. 199-200.

— Un Taler souhait de Nouvel-an, p. 1.

V. PÉRIODE CONTEMPORAINE — HEDENDAAGS TIJDVAK

F. Bingen, Muntslag Nederland en Overzeese gebiedsdelen in 1965, p. 160-61.

J. De Mey, Échos du monde numismatique : Albanie, p. 178 ; Algérie, p. 94 ; Amérique latine, p. 202 ; Argentine, p. 178 ; Australie, p. 16-17 ; Autriche, p. 162 ; Bahamas, p. 94 ; Bahrein, p. 36-37 ; Belgique, p. 17 ; Benelux, p. 62 ; Burundi, p. 37 ; Canada, p. 162-163 ; Chine, p. 94 ; Colombie, p. 94 ; Finlande, p. 164 ; France, p. 37 ; Ghana, p. 62 ; Guatemala, p. 37 ; Guernesey, p. 163 ; Indes, p. 95 ; Jersey, p. 163 ; Libye, p. 38 et 95 ; Malagasy, p. 163 et 178 ; Mexique, p. 178 ; Monaco, p. 179 ; Nouvelle Zélande, p. 18 et 179 ; Pologne, p. 163 ; Pérou, p. 163 ; République Dominicaine, p. 179 ; Sierra Leone, p. 179 ; Suède, p. 95 ;

Tanzanie, p. 179 ; Tchécoslovaquie, p. 38, 95, 163-164 ; Thaïlande, p. 179.

O. Jacobsen, Trente drachmes 1964 (Mariage royal grec), p. 106.

M. Nuijttens, Een aanvulling, p. 128-129.

X. X. X., De beruchte en echte Roebel van Konstantijn, p. 92-94 et 119-121.

VI. POIDS MONÉTAIRES — MUNTGEWICHTEN

VII. MÉDAILLES MÉREAUX JETONS — PENNINGEN

R. Bredin, Deux jetons de Dada, p. 128.

— Une autre médaille au hanneton, p. 51-55.

J. De Mey, Échos du monde numismatique, Andorre, p. 17 ; Belgique, p. 162 ; France, p. 162 ; Gardiners, p. 18 ; Yemen, p. 178.

— Connaissez vous le club français de la médaille? p. 31.

— Le millénaire du monnayage national polonais, p. 117-118.

M. Nuijttens, Drie penningen van de Stad Mechelen, p. 127-128.

P. F. J. Pittoors, Numismatische nieuwigheden, p. 26-27.

R. Probst, Échos du monde numismatique, p. 141-142.

H. Schulman, Les monnaies commémoratives d'Andorre, p. 123-124.

V. Wyckaert, Brugse presentatie-, kerk- en armenloodjes, p. 101-104 ; 109-117 et 129-138.

X. X. X., Frappe d'une médaille commémorative, p. 164.

— Les médailles du Millénaire de la Monnaie, p. 57.

— Les médailles du Tricentenaire de Charleroi, p. 148.

VIII. BILLETS — BILJETTEN

E. Boumans, Belgische bankbiljettennummering, p. 41-42.

J. De Ley, Papiergeld van Tsjechoslovakelje, p. 83-84.

— Perforatie der Tsjeckische banknoten, p. 107.

IX. DÉCORATION — ERETEKENS

J. Glerckx, Petit répertoire des inscriptions se retrouvant sur les décorations, p. 208-211

X. BIBLIOGRAPHIE — BIBLIOGRAFIE

J. De Mey, A Guide Book of Modern European Coins, p. 13-14.

— Catalogo de los Reales de a Dos Españoles, p. 14.

— Het Geld vroeger en nu, p. 57

ECHOS DU MONDE NUMISMATIQUE

LUXEMBOURG : Émission d'un nouveau billet de 20 francs.

A Luxembourg vient d'avoir lieu l'émission d'un nouveau billet de 20 francs en exécution du règlement grand-ducal du 7 mars 1966. C'est le premier billet depuis l'avènement du Grand Duc Jean en 1964. Le format de ce billet est de 130 + 70 mm. Couleur dominante, le bleu. Le recto du nouveau billet présente en plus un fond multicolore composé, dans l'ordre, du vert-olive, du pourpre, du rouge et du vert-olive.

Le filigrane présente l'effigie de S. A. R. le Grand-Duc Jean.

Le recto du billet porte du côté gauche, l'effigie de S. A. R. le Grand-Duc Jean. Au centre, de haut en bas, les mentions « Grand Duché de Luxembourg » et « Vingt Francs » ; dans l'angle supérieur à droite et dans l'angle gauche intérieur, la valeur en chiffres ; dans les deux autres angles le numéro du billet imprimé en rouge précédé de la lettre de série.

Sous la valeur en lettre, la date du 7 mars 1966, la griffe du Ministre du Trésor et celle du Directeur de la Caisse d'Épargne de l'État en sa qualité de Préposé de la Caisse Générale de l'État.

Verso : Une vue de la localité de Schengen avec la Moselle canalisée, le barrage et l'écluse de Schengen. Schengen est située à la frontière luxembourgeoise avec l'Allemagne et la France.

Au-dessus de la vue de Schengen la mention « Grand-Duché de Luxembourg » ; dans les deux angles supérieurs de l'angle inférieur à gauche, la valeur en chiffres.

R. P.

Secrétaire-Général : DEWIT, Pierre, 79, Av. Gen. Dumonceau, BRUX. 19
Algem. Sekretaris : DEWIT, Pierre, 79, Gen. Dumonceaulaan, BRUSSEL 19

Bulletin: partie française et rédaction: DE MEY J., 77, Dries, WATERMAEL
viaams gedeelte: M.J. VANDERMEER, Milisstr., 33, ANTWERPEN.

Cotisation - Bijdrage :

Membre protecteur: 200 fr.	membre: 150 fr	à verser à	LE MAIRE, P.,
Beschermend lid :	lid :	te storten aan	53, Av. de Broqueville
			de Broquevilleaan

à BRUXELLES 15 ou au CCP 8480.38 de l'Alliance à Bruxelles.
te BRUSSEL 15 of op PCR van het Genootschap te Brussel.

Membres français : correspondance à HERSSENS, Willy, Résidence
« Ambèrès » 2 rue Gounod, ANVERS.